

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 00-72/22-21/
EPA 505 XXVII
Podgorica, 1. novembar 2022. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 36. sjednice, održane 26. i 31. oktobra 2022. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

o razmatranju **IZVJEŠTAJA O RADU CENTRALNE BANKE ZA 2021. GODINU**

Odbor se, kroz uvodno obrazloženje guvernera Centralne banke Crne Gore (CBCG), upoznao sa makroekonomskim ambijentom i stanjem privrede tokom 2021. godine, ostvarivanjem politike CBCG u izvještajnoj godini, makroekonomskim prognozama za 2022. godinu, kao i politikom ove institucije u 2022. godini. Saopšteno je da je crnogorska ekonomija tokom 2021. godine ostvarila značajan oporavak nakon što je u prethodnoj godini pretrpjela najveći pad od svih država Evrope, kao posljedicu krize izazvane pandemijom COVID-19. Prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, na osnovu kvartalnih procjena zabilježen je realni rast BDP-a od 12,4%, a u decembru godišnja stopa inflacija mjerena potrošačkim cijenama iznosila je 4,6%, mjerena HICP (harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena) 4,5%, dok je prosječna inflacija iznosila 2,4%.

U odnosu na politiku CBCG u izvještajnoj godini ukazano je da je ključni događaj bio nezavisna procjena kvaliteta aktive bankarskog sistema. S tim u vezi, ukazano je i da je CBCG prva centralna banka van EU koja je sprovela proces provjere kvaliteta aktive (Asset Quality Review-AQR) u skladu sa metodologijom Evropske centralne banke (ECB). Istaknuto je da je procjena kvaliteta aktive, čija su pravila vrlo stroga, pokazala da je crnogorski bankarski sistem stabilan i održiv, na uzorku od 86% rizikom ponderisane aktive.

Odbor se upoznao i sa ocjenom CBCG da je bankarski sistem i pored nastavka negativnog uticaja pandemije, zadržao stabilnost, povećao otpornost i očuvao poslovanje. Centralna banka je od početka pandemije, u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog sistema i sigurnosti depozita, donijela 11 paketa mjera obezbijedivši relativno snažan mehanizam odbrane od potencijalnih negativnih šokova po bankarski i ekonomski sistem.

Odbor je konstatovao da su, prema podacima iz izvještaja, sve ključne bilansne pozicije ostvarile rast, od kojih pojedine poput depozita čak i rekordni, što je praćeno blago lošijim kvalitetom aktive u odnosu na uporedni period, a nastavljen je i pad kamatnih stopa. Ukupna bilansna suma povećana je za 0,71% u odnosu na stanje koje je dostignuto na kraju 2020. godine, ukupni krediti (bruto krediti i potraživanja od banaka i klijenata) povećani su za 6,37%, ukupna aktiva banaka za 16,18%, ukupni depoziti banaka (sa sredstvima na escrow računima) za 24,56%, dok ukupni kapital bilježi rast od 4,21%. Na kraju 2021. godine učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima iznosilo je 6,17% i bilo je za 0,70 pp veće u odnosu na nivo ovog pokazatelja u istom periodu prethodne godine (5,47%).

Likvidnost banaka bila je visoka, a ukupna likvidna aktiva banaka povećana je za 388,7 miliona eura ili za 38,26% na godišnjem nivou.

Na Odboru je konstatovano da je za 2021. godinu ostvaren neto dobitak u iznosu od 3,4 miliona eura, pa je raspodjela dobiti realizovana na način da je u opšte rezerve izdvojeno 50%, dok je preostalih 50% izdvojeno kao prihod budžeta Crne Gore.

Tokom rasprave, poslanike je interesovalo, između ostalog: da li rast depozita prati i rast kreditne aktivnosti komercijalnih banaka; preporuke Centralne banke kada su u pitanju krediti za stanovništvo i kamatne stope (fiksne ili varijabilne) i mišljenje Centralne banke o uticaju programa „Evropa sad“ na stabilnost državnih finansija.

Na Odboru je, između ostalog, bilo mišljenja da je za brži ekonomski razvoj Crne Gore potreban veći stepen diversifikacije ekonomije Crne Gore, u čijoj strukturi dominantno učešće ima sektor turizma i sa njim povezane grane; osnivanje Fonda za razvoj sa ciljem podsticanja ravnomjernog regionalnog razvoja i osnivanje Crnogorske razvojne banke kao razvojne finansijske institucije sa ciljem podsticaja održivog razvoja. S druge strane, istaknuto je da treba nastaviti sa jačanjem institucionalnih kapaciteta i reformom kreditne politike Investiciono-razvojnog fonda (IRF), a osnivanje razvojne banke razmotriti u nekom budućem periodu.

U skladu sa Zakonom o CBCG, Odbor se, prilikom razmatranja Izvještaja o radu CBCG za 2021. godinu, upoznao i sa: Godišnjim finansijskim izvještajem CBCG, sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2021. godinu, koji CBCG dostavlja Skupštini Crne Gore radi upoznavanja; Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema i Izvještajem o stabilnosti cijena, za 2021. godinu, koje CBCG dostavlja radi informisanja.

Nakon izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“, jednim glasom „protiv“ i tri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Centralne banke Crne Gore za 2021. godinu nije dobio potrebnu većinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Petar Ivanović.

ZAMJENIK PREDSJEDNIKA ODBORA

Petar Ivanović, s.r.